

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 16.07.2024
Sayı : 711

10/1681

Gamze TAŞCIER

Ankara Milletvekili

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında Sorumlu
Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bilindiği üzere 20.11.2017 tarihli ve 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 127nci maddesiyle 27.06.1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen geçici 23 ve geçici 24 üncü maddeleriyle kamu kurum ve kuruluşlarında yüklenici firmalarda çalışan ve taşeron olarak adlandırılan işçiler kadroya alınmıştı. 2018 yılında yapılacak Genel Seçimler öncesinde sömürü çarkının en alt basamaklarında taşeron olarak çalıştırılan on binlerce emekçiye müjde olarak sunulan bu girişim uygulamada yeni eşitsizliklere yol açmış ayrıca yüz bine yakın taşeron emekçisi de kadro hakkından yararlanamadığı için mağdur olmuştur. İşbu sebeple kadroya geçen taşeron işçilerin yanı sıra atanamayanların yaşadığı sorunların tespiti ve çözümü için gerekli düzenlemelerin yapılabilmesi adına Anayasa'nın 98. maddesi ve TBMM İç Tüzüğü'nün 104 ve 105nci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.

08.07.2024

Ecz. Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili

Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından Sorumlu
Genel Başkan Yardımcısı

GEREKÇE

22 yıllık iktidarı boyunca örgütsüz ve ucuz iş gücünü yaygınlaştıran, yılların birikimi olan sendikal kazanımları ortadan kaldıran, emeği sefalete mahkûm eden Adalet ve Kalkınma Partisi, çalışma hayatını dönüştürmek ve iş barışını ortadan kaldırmak üzere taşeron sistemini ve taşeron işçiliğini kamu kurumlarında yaygınlaştırmıştır.

2003 yılında yürürlüğe giren 4857 Sayılı İş Kanunu'ndaki düzenleme ile çalışma hayatının en çok tartışılan gündem maddelerinden biri haline gelen taşeron işçilik, "alt işverenlik" adı ile tanımlanmaktadır.

Alt işverenlik taşeron işçilerin emeği üzerinden kamu kaynaklarının yandaş şirketlere aktarıldığı bir servet transferidir. Tamamen emek sömürüsü üzerine kurulan bu sistemde, emekçi, taşeron şirketin işçisidir. Kısacası bu sistemde kazanan işçi değil, şirkettir. Çalışma hayatını sömürü çarkı üzerine dizayn eden bu sistem bizzat AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından da itiraf edilmiştir.

6 Aralık 2017 tarihinde Ankara'da açıklama yapan Erdoğan, "Malum yıllardır taşeronluk meselesi hep konuşulmuştur, hep tartışılmıştır. Ne yazık ki, taşeronlar adeta komisyoncu görevi görmek suretiyle arada belli bir kazancı götürmüştür" demiştir. Dönemin Başbakanı Binali Yıldırım da, "O iş bitti tamam. Eli kulağında. Yeni seneden itibaren bu taşeron mevzusu artık bitmiş oluyor" açıklamasını yapmıştır. Keza dönemin Başbakan yardımcısı Bekir Bozdağ da, "Taşeron meselesini onların hukukunu koruyacak biçimde çözeceğiz" ifadelerini kullanmıştır. Yine dönemin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Jülide Sarıeroğlu ise, "Çok samimi bir çalışma yapıldı. Bizim de içimize sindi" diye konuşmuştur.

Tüm bu açıklamalar, sayısı hiçbir zaman tam olarak açıklanamayan kamudaki taşeron işçileri heyecanlandırmış ve sorunlarının çözüleceğine yönelik büyük bir beklenti yaratmıştır.

Kuşkusuz AKP iktidarı bu beklentiye yaklaşan 2018 Genel Seçimleri öncesinde siyasi bir koz olarak kullanmıştır. 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile taşeron şirketlerde çalışan kamu işçileri, 2018 yılında yapılan düzenlemeyle merkezi idarede sürekli işçi kadrosuna, yerel yönetimlerde ise belediye şirketlerine geçirilmiştir.

Ne var ki bu açıklamaların üzerinden yaklaşık 7 sene geçtiği halde taşeron şirketlerde ömrünü tüketen, emeği yok sayılan, haklı talepleri görmezden gelinen emekçilerin sorunları bitmemiş aksine katlanmıştır.

Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'ndan Sorumlu
Genel Başkan Yardımcısı

Şöyle ki 2017 yılında çıkartılan 696 sayılı KHK ile 375 sayılı KHK'ya eklenen geçici 23'üncü madde ile kadroya geçebilecek taşeron işçilerin çerçevesi daraltılmış ve *"Bu maddenin uygulanmasında personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı; 4734 sayılı Kanun ve diğer mevzuattaki hükümler uyarınca ihale konusu işte çalıştırılacak personel sayısının ihale dokümanında belirlendiği, bu personelin çalışma saatlerinin tamamının idare için kullanıldığı ve yaklaşık maliyetinin en az %70'lik kısmının asgari işçilik maliyeti ile varsa aynı yemek ve yol giderleri dahil işçilik giderinden oluştuğu, yıl boyunca devam eden ve niteliği gereği süreklilik arz eden işlere ilişkin hizmet alımlarını ifade eder. (...) Danışmanlık hizmetleri, hastane bilgi yönetim sistemi hizmetleri ve çağrı merkezi hizmetlerine ilişkin alımlar personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olarak kabul edilmez"* hükmü kayıt altına alınmıştır.

Bu hüküm neticesinde Hastane Bilgi Yönetim Sistemi ve Bilgi İşlem çalışanları, kiralık araç şoförleri, diş protez çalışanları, laboratuvar tekniker ve teknisyenleri, radyoloji ve MR çalışanları, yemekhane çalışanları merkezi laboratuvar çalışanları, sosyal tesis (kreş) çalışanları, sterilizasyon ve dezenfeksiyon, biyomedikal teknikerleri gibi birçok dalda çalışan emekçinin kadroya geçişi mümkün olmamıştır.

Anayasa'ya, hukukun temel ilkelerine ve sosyal diyalog anlayışına aykırı olarak hazırlanan 696 sayılı KHK neticesinde kadro hakkı alamayan 90 bin civarında işçi, bugün taşeron olarak çalışmaktadır.

Bu kişiler çalıştıkları taşeron şirketler hemen her yıl değiştiği için kıdem tazminatı ve diğer işçilik alacakları bakımından hak kaybı yaşamakta ayrıca iş kaygısıyla da güvencesizliğe itilmektedirler. Sık sık gerçekleşen şirket değişimleri aynı zamanda çalışma günlerinin SGK'ya bildiriminde de çeşitli sorunlara yol açmaktadır. Ortaya çıkan ihtilaf durumlarında mahkeme masraflarının işçi tarafından karşılanması istenmektedir. Taşeron işçiler ağır işleyen adalet mekanizması nedeniyle ekonomik bakımdan zarara uğramaktadır. Ayrıca yasal haklar yönünden taşeron firmanın mobbingine de maruz kalan işçilerin banka promosyonu ve fazla mesai ücretleri ödenmemekte, hafta tatili ve genel tatil izinleri kullandırılmamaktadır.

İş barışını bozan, eşit işe eşit ücret anlayışıyla bağdaşmayan bu uygulama keyfidir. Bir örnek vermek gerekirse, kamu hastanelerinde çalışan işçilerin ücretleri 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu uyarınca "yemek (malzeme) fiyatı" olarak değerlendirilmekte, işçiler deyim yerindeyse patates ve soğan yerine konmaktadır.

Öte taraftan kadroya geçirilenler de büyük hak kayıpları yaşamıştır. Taşeron işçilerinin yaşadığı en büyük mağduriyet, işçilerin kadroya geçmek için haklarından feragat etmeye mecbur kalmasıyla yaşanmıştır. Ayrıca o güne kadar kamuda çalışan birçok emekçi güvenlik soruşturmasından geçemediği için kadro alamadığı gibi işinden de olmuştur.

Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından Sorumlu
Genel Başkan Yardımcısı

Kadro sözü verilen taşeronların sorunları çığ gibi büyümekte iken Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı tüm soruları ya cevapsız bırakmakta ya da alakasız cevaplar vererek konuyu sümen altı etmeye çalışmaktadır.

Örneğin, mevcut Çalışma ve Sosyal Güvelik Bakanı Vedat Işıkhan milletvekillerinin "696 sayılı KHK ile kadro kapsamı dışında kalan ve bugün kamuda taşeron yanında çalışan kaç kişi vardır?", "Kamu İktisadi Teşebbüslerinde çalışan taşeron işçi sayısı nedir?", "696 sayılı KHK ile Belediye şirketlerine alınan taşeron işçi sayısı nedir?" gibi sorularına, "2023-2024 yıllarını kapsayan Kamu Toplu İş Sözleşmeleri Çerçeve Anlaşma Protokolünde yer alan '696 Sayılı KHK Kapsamı Dışında Bırakılan Kamu Taşeron İşçilerinin Daimi Kadroya Geçirilmesi' maddesi uyarınca 696 sayılı KHK kapsamı dışında bırakılan alt işveren işçilerinin (taşeron) Kamu Kurum ve Kuruluşlarında istihdam edilmesi ile ilgili çalışmalara devam edilmektedir" cevabını vermektedir.

Devlet ciddiyetiyle bağdaşmayan, baştan savma bu cevaplar, yüzbinlerce kişiyi aileleriyle birlikte mağdur etmektedir.

İşbu sebeple, tüm taşeron işçilere kadro sözü verilmesine karşın, kapsam dışında kalan taşeron işçiler ile kadroya geçen emekçilerin yaşadıkları sorunların tespiti ve kalıcı çözüm için bir Meclis Araştırması açılması gereklidir.

Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından Sorumlu
Genel Başkan Yardımcısı

Özet

22 yıllık iktidarı boyunca örgütsüz ve ucuz iş gücünü yaygınlaştıran, yılların birikimi olan sendikal kazanımları ortadan kaldıran, emeği sefalete mahkûm eden Adalet ve Kalkınma Partisi, çalışma hayatını dönüştürmek ve iş barışını ortadan kaldırmak üzere taşeron sistemini ve taşeron işçiliğini kamu kurumlarında yaygınlaştırmıştır.

2003 yılında yürürlüğe giren 4857 Sayılı İş Kanunu'ndaki düzenleme ile çalışma hayatının en çok tartışılan gündem maddelerinden biri haline gelen taşeron işçilik, "alt işverenlik" adı ile tanımlanmaktadır.

Alt işverenlik taşeron işçilerin emeği üzerinden kamu kaynaklarının yandaş şirketlere aktarıldığı bir servet transferidir. Tamamen emek sömürüsü üzerine kurulan bu sistemde, emekçi, taşeron şirketin işçisidir. Kısacası bu sistemde kazanan işçi değil, şirkettir. Çalışma hayatını sömürü çarkı üzerine dizayn eden bu sistem bizzat AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından da itiraf edilmiştir.

6 Aralık 2017 tarihinde Ankara'da açıklama yapan Erdoğan, "Malum yıllardır taşeronluk meselesi hep konuşulmuştur, hep tartışılmıştır. Ne yazık ki, taşeronlar adeta komisyoncu görevi görmek suretiyle arada belli bir kazancı götürmüştür" demiştir.

AKP, 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile taşeron şirketlerde çalışan kamu işçileri, merkezi idarede sürekli işçi kadrosuna, yerel yönetimlerde ise belediye şirketlerine geçirilmiştir. Ne var ki taşeron şirketlerde ömrünü tüketen emekçilerin sorunları bitmemiş aksine katlanmıştır. Şöyle ki 2017 yılında çıkartılan 696 sayılı KHK ile 375 sayılı KHK'ya eklenen geçici 23'üncü madde ile kadroya geçebilecek taşeron işçilerin çerçevesi daraltılmış, 696 sayılı KHK'nin ek (1) listesinde yer almayan 26 farklı özel bütçeli kuruluştaki taşeron işçiler, kapsam dışı kalarak mağdur edilmiştir.

Anayasa'ya, hukukun temel ilkelerine ve sosyal diyalog anlayışına aykırı olarak hazırlanan 696 sayılı KHK neticesinde kadro hakkı alamayan 90 bin civarında işçi, bugün taşeron olarak çalışmaktadır.

Bu kişiler çalıştıkları taşeron şirketler hemen her yıl değiştiği için kıdem tazminatı ve diğer işçilik alacakları bakımından hak kaybı yaşamakta ayrıca iş kaygısıyla da güvencesizliğe itilmektedirler.

Öte taraftan kadroya geçirilenler de büyük hak kayıpları yaşamıştır. Taşeron işçilerinin yaşadığı en büyük mağduriyet, işçilerin kadroya geçmek için haklarından feragat etmeye mecbur kalmasıyla yaşanmıştır. Ayrıca o güne kadar kamuda çalışan birçok emekçi güvencilik soruşturmasından geçemediği için kadro alamadığı gibi işinden de olmuştur.

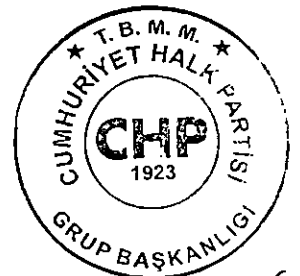

Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında Sorumlu
Genel Başkan Yardımcısı

Kadro sözü verilen taşeronların sorunları çığ gibi büyümekte iken Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı tüm soruları ya cevapsız bırakmakta ya da alakasız cevaplar vererek konuyu sümen altı etmeye çalışmaktadır.

İşbu sebeple, tüm taşeron işçilere kadro sözü verilmesine karşın, kapsam dışında kalan taşeron işçiler ile kadroya geçen emekçilerin yaşadıkları sorunların tespiti ve kalıcı çözüm için bir Meclis Araştırması açılması gereklidir.

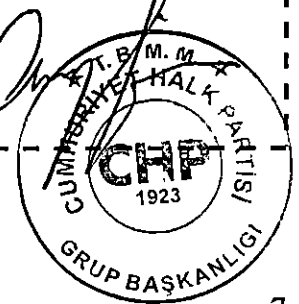

Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından Sorumlu
Genel Başkan Yardımcısı

..... Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Denkan SARI	Balıkesir M.	
Murtan YONTAR	Tekirdağ	
Ayhan KARUT	Adana M.	
Özgür Ceylan	Çanakkale	
Mahmut Tural	Sakarya M.	
Seyit Torun	Ordu M.	
Turker Ateş	Ban M.	
Ayhan Yılmaz	Ankara M.	

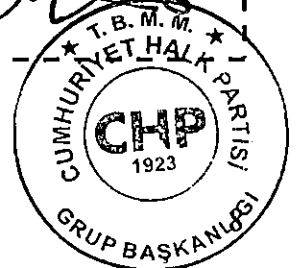

Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'ndan Sorumlu
Genel Başkan Yardımcısı

..... Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Velî Ağbaba	Malatya MV.	
Servet Mullaoglu	Haray MV.	
Burhanettin Öner	A. İnce	
Mehmet İLHAN	Karacalar	
Tahsin BECAN	YALOVA	
Fahri Özkan	K. eli	
Orhan SÖMER	Adana	
Özfor Erdem İNCE	Ardahan	

Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında Sorumlu
Genel Başkan Yardımcısı

..... Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Hikmet Yalın Halkı	İsparta	
Semra DİNÇER	Ankara	
Namık Tan	İstanbul	
Orhan SARIKAL	Bursa	
GİZEM ÖZCAN	Muğla	
Nail GİLER	KOCAELİ	
Utku Gökçör	Eskişehir	

